

ПРАВознавство

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖНОГО СУДУ ПРИ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТІ УКРАЇНИ

*Станіслав Бородовський,
IV курс, юридичний факультет,
Науковий керівник – Луць В.В.,
доктор юридичних наук, професор.*

Нормативну основу виконання рішень МКАС при ТПП України становлять норми, на основі яких визначаються порядок та умови виконання рішень, постановлених в порядку арбітрування по суті.

Дійсні норми мають власний предмет регулювання та є незалежними від наступних двох груп норм:

- 1) норми, які безпосередньо врегульовують порядок створення Арбітражного суду, визначають його статус і компетенцію;
- 2) конкретні норми, яким підпорядковується практична діяльність Арбітражного суду.

Проте зазначені норми тісно пов'язані з першою групою, оскільки юридична сила рішень МКАС апriori визначається статусом арбітражного суду та його "авторитетом". Так відповідно до Закону України від 15.04.94, яким внесено зміни до статей 25, 348, 349 Цивільно-процесуального кодексу та надано рішенням Міжнародного комерційного арбітражного суду юридичної сили на рівні із рішеннями судів загальної юрисдикції, та не вимагається ексекватура при їх виконанні. Тому що на території України відповідні рішення МКАСу як виконавчі документи виконуються у безспірному порядку, встановленому Національним Банком України, та згідно з Законом України "Про виконавче провадження", розділом п'ятим ЦПК України. Наступним аспектом даного питання є визнання та виконання рішень МКАСу за межами України.

Відповідно до ст.9 Конституції України міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, входять до національного законодавства України та відповідно до Закону від 10 грудня 1991 р. "Про дію міжнародних договорів на території України" такі договори застосовуються в Україні в порядку, передбаченому для норм цього законодавства. При цьому належить виходити також із загальних правил про те, що міжнародні договори про правову допомогу поширюються лише на суб'єктів держав-учасниць та за наявності між учасниками багатосторонніх договорів ще й договорів двосторонніх або спеціальних угод з питань правової допомоги мають застосовуватися відповідні норми тих договорів і угод, що набрали чинності пізніше.

В даний час, при вирішенні питань про виконання рішень (постанов)

МКАС слід звертатися до таких Конвенцій України:

– Конвенція про визнання й виконання іноземних арбітражних рішень, укладена у м.Нью-Йорку в 1958 р. Відповідно до ст.2 цієї Конвенції термін "арбітражне рішення" включає як рішення, постановлені арбітрами, призначеними в кожній окремій справі, так і рішення, постановлені постійними арбітражними органами, до яких звернулися сторони. Сторонами у таких справах можуть бути і фізичні, і юридичні особи. Учасницями цієї Конвенції є значна частина держав світу, в тому числі Україна. Указом Президії Верховної Ради УРСР від 22 серпня 1960 р. про ратифікацію Конвенції визначено, що Україна застосовуватиме її положення щодо арбітражних рішень, постановлених на території держав, які не є учасницями Конвенції, лише на умовах взаємності.

– Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж, підписана в м.Женеві 21 квітня 1961 р., ратифікована Верховною Радою УРСР 25 січня 1963 р.

Згідно із Законом від 12 вересня 1991 р. "Про правонаступництво України" (ст.7) нотами України, надісланими в січні 1994 р. до посольств іноземних держав, з якими у СРСР були двосторонні договори про правову допомогу, про застосування цих договорів щодо України, поки обидві сторони не домовляться про інше, а також відповідно до Віденської конвенції про правонаступництво держав щодо договорів від 23 серпня 1978 р., яка набула чинності для України 6 листопада 1996 р. і передбачає, що двосторонній міжнародний договір, який у момент правонаступництва держав був чинним щодо території, що є об'єктом правонаступництва, вважається чинним між новою незалежною державою та іншою державою-учасницею, коли вони чітко про це домовились або внаслідок їх поведінки вони повинні вважатись такими, що висловили зазначену домовленість, в Україні застосовуються положення таких міжнародних угод СРСР.

Отже, виходячи із вище зазначеного, питання про визнання і виконання рішень Міжнародного комерційного арбітражного суду повинно вирішуватися в кожному конкретному випадку окремо.